بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2023/HC-A/03
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މުޙައްމަދު ސިރާޖު / އަލިވިލާގެ، ސ.ހުޅުދޫ
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އިންޒާރުދިނުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ހިޝާމް ފަހުމީ
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

ނިމުނު ތާރީޚް: 21 ޝަޢުބާން 1444 / 13 މާރިޗު 2023

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ތާރީޚް:
06 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1444
29 ޑިސެންބަރު 2022

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:

- ނަންބަރު: 23/S6C/2022
- ނިންމި ކޯޓު: އައްޑުއަތޮޅު ހުވަދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓު
- ބާވަތް: ޖިނާއީ [illegible]
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 11 މޭ 2022
- ނިމުނު ތާރީޚް: 21 ނޮވެމްބަރު 2022

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

މުޙައްމަދު ސަލީމް / [illegible]، ސ.ހުޅުދޫ
ވަކީލް: އޭޖީ. މުޙައްމަދު ސަލީމް [illegible] /
[illegible]، [illegible]
އޭޖީ. މުޙައްމަދު ސަޢީދު / [illegible]، މާލެ

އިސްތިއުނާފު ދެކޮޅު ފަރާތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އޭޖީ. އަޙްމަދު [illegible]
ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އޭޖީ. އިބްރާހީމް [illegible]

[illegible] 17/2010 [illegible] 2 [illegible] 24/76: [illegible] 1 [illegible] 9/2014: [illegible] 18 [illegible] -- [illegible] 12/2016 [illegible] 149 [illegible] (conduct crime) - (witness [illegible] statement) [illegible] (related witness)- [illegible] - [illegible] (interested witness) - [illegible]

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު

ތަޢާރަފު

1. މިއީ، އައްޑޫއަތޮޅު ހުޅުދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:23/S6C/2022 ޤަޟިއްޔާ އަޑުއަހާ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، ސ.ހުޅުދޫ، އަލިވިލާގެ / މުޙައްމަދު ޝިފާއު[1] (މީގެ ފަހުން "ޝިފާއު" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް") ގެ ފަރާތުން އެ ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގެ އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް (މީގެ ފަހުން "ޕްރޮސިކިއުޝަން" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތް") ގެ [illegible].

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

2. 10 ފެބްރުއަރީ 2022 ވަނަ ދުވަހުގެ 21:30 ހާއިރުކަމުގައި، ސ.ހުޅުދޫ، [illegible] / [illegible]، އިތުރު [illegible] ސައިކަލްގައި [illegible]، މުޙައްމަދު ޝިފާއު [illegible] ސައިކަލުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ސ.ހުޅުދޫ [illegible] [illegible] ސައިކަލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 17/2010 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި [illegible] (ށ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[2]

---

[1] A279566

[2] [illegible] 17/2010 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު) [illegible] 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] (ށ) [illegible] 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] (ށ) [illegible] 06 [illegible] 2022 ވަނަ [illegible] ނަންބަރު:23/S6C/2022 [illegible]

އަޕީލަށް އަރުވާ ހުކުމް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމި ގޮތް:

3. ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ޝަރީޢަތަށް ދަޢުވާ، އަޕީލަށްއަރުވާ ހުކުމް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:23/S6C/2022

ފާސްކުރެއްވި ޝަރީޢަތުގައި ހުކުމް ކޮށްފައިވަނީ؛

"ދެންނެވި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ސާބިތުވާ / އަދިވިޔާގެ މުޤައްދަމު ސިފައިގެ މައްޗަށް ކަމަ
އިސްތިހާރުގެ ކާރުގެ މިދައުލަތް ސަރުކާރުން ގެނެސްދިނުން 10 ފެބްރުއަރީ 2022 ދުވަހުގެ
21:30 ހާއިރުކަންހާއިރު، ސާބިތުވީ ޙާލަތުގައި، ބަޔަކުމީހުންނާ އިދާރީ މިނިސްޓްރީ ސަރަހައްދުގައި
ދިރިހުރި، މިން އެސަރަހައްދުގެ ފަރާތުން އަދިވެސް ސާބިތުވީ އަމަލު ކުރިމަތިވެގެން ސަރަހައްދު ތަޙުޤީޤު
ކުރި ހިފެހެއްޓުން ބަޔަކުމީހުންނާ މިން ސަރަހައްދުގައި އަދަދު ހަރަކާތް، ބަޔަކުމީހުންނާ ދިފާޢުން
[އަންގަ އިޖުރާއާތު މިންވަރަށް ތަޙުޤީޤުކުރަމުންދާކަމަށް އުފެދުނުކަމާއި] ބެލުން
އިސްތިޢުނާފުކުރުމާއި ހަރަކާތްކުރުމާއި މި ދައުލަތުން މުޤައްދަމު ސާބިތު އިސްތިޢުނާފުކުރުމާއި؛
މިވައްސަލަ ސާބިތުކުރެވޭ ހަރަކާތްތަކުން ބަލައި ދެކޭ ފެނިގެންދާކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙައްޤުގެ ދަށުން
ބަޔާންކުރާ ނުވަތަ މިންވަރަށް މި ދައުލަތް ސާބިތުކުރުމުގެ ސާބިތުކުރާކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް، ޤާނޫނު
ނަންބަރު 2010/17 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤަވާޢިދުތަކާއި ކުށުން އެކަށީގެން ގެންގުޅުން
ބަހައްޓާގޮތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އިސްތިޢުނާފުކުރުމުގެ ކުރިން ސާބިތު
/ އަދިވިޔާގެ، މުޤައްދަމު ސާބިތު ކަންތައްތަކުގެ ހަރަކާތް ކަށަވަރުވެފައި، މިކަމުގެ އިޖުރާއާތުގެ
ގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 2010/17 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤަވާޢިދުތަކާއި ކުށުން އެކަށީ
ގެންގުޅުން ބަހައްޓާގޮތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މުޤައްދަމު ސާބިތު
6 (ހަޔެއް) މަސް ދުވަހަށް ޖަލަށް ލުމަށް ހުކުމްކޮށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ
އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 186 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މިމައްސަލާގައި ގުޅިގެން
ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި މުޤައްދަމު ސާބިތު 07 (ހަތެއް) ދުވަސް ބަންދުގައި ހުރުމުން ކުރިއަށްދާކަމާއި؛
މިން ބަންދުގައި ހުރި މުއްދަތު ކުޑަކުރުމަށްފަހު މުއްދަތު އުނިކުރުމުން މިން މިދައުލަތުގައި ގުޅިގެން
ބަންދުގައިހުރި ދުވަސްތަކުގެ އަދަދަށް 05 (ފަހެއް) މަހާއި 23 (ތޭވީސް) ދުވަސްކަމަށް ކަނޑައަޅައި،
މިޝަރީޢަތް ނިންމައިފި."

މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިޢުނާފުގެ ނުކުތާތައް:

4. އަޕީލަށްއަރުވާ ހުކުމް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:23/S6C/2022 ފާސްކުރީ ޝަރީޢަތްކޮށްދިނުމަށް ދެކެން

ނިންމުމުން، އެނިންމުމަކީ ސައްޙަ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ،

ޝަރީޢަތް ހިނގުން ޖެހުމުގެ ދިރާސާގެ 14 ވަނަ ނަންބަރުގައި 15 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް. އަދި މިމައްސަލައިގެ ހައިކޯޓުގައި 30 ޖަނަވަރީ 2023
ވަނަ ދުވަހު ހިނގުން ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ބެލުމުގެ ބައްދަލުވުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ކުރި ހިނގާފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ބައްލަވާފައިވާނެ

[illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށްޓަކައި ތިރީގައިވާ ނުކުތާތައް [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅައި [illegible] [illegible] ވާހަކަ [illegible]. [illegible] ހުށަހެޅި:

4.1 **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ:** ދައުލަތުގެ ހެކިންގެ ތެރެއިން [illegible]، [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] ފުރިހަމަ ހެއްކެއް [illegible] ކޯޓުން [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާ (ޢަބްދުﷲ ހުސައިން ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) ގެ ޝަރީޢަތުން [illegible] ނުކުތާތަކުގެ ތެރެއިން 5 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލާއި [illegible]، [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 165 ވަނަ މާއްދާ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި [illegible] އުސޫލުތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުން [illegible] ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

4.2 **ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ދައުލަތުގެ ހެކިންގެ ތެރެއިން [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ފުރިހަމަ ހެއްކެއް [illegible] ހެކި [illegible] ފުރިހަމަ ހެއްކެއްގެ ދަރަޖަ [illegible] [illegible] [illegible] ހެއްކެއް ކަމުގައި [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] ދައުލަތަށް ފުރުސަތު [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ) އަދި (ރ) ގައި [illegible] އުސޫލާއި [illegible] ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

4.3 **ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ،** ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މިންވަރަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] ހުރި [illegible]، [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުންނާއި އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތައް:

ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަދި އެނުކުތާގެ ޖަވާބު:

5. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި މައިގަނޑު ގޮތުގައި ބުނެފައިވަނީ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި ހުށަހެޅި ހެކިތެރިޔާ [illegible] ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި [illegible] [illegible] އެނގެންނުހުރި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި މިމައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] ހަސަން މަނިކު އާއި ދޮގު [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ. އަދި މިމައްސަލައިގައި ހަސަން މަނިކުގެ ހެކިބަސް ނެގިއިރު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި މެދު ހަސަން މަނިކުގެ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކުރުމަށް، [illegible] ހަސަން މަނިކު ގަސްދުގައި [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible]، [illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ.

6. [illegible] އިތުރުން ޝަރީޢަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] ކަމަށެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ. [illegible] އިތުރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ. ޝަރީޢަތުން

ހެކިބަހެއް ހުށަހެޅުމުގައި ހެކިވެރިޔާއާ ދެކޮޅަށް ޖިނާއީ ބަޔާނެއް އިސްތިޢުމާލު ނުކުރެވޭނެކަމަށް. ހެކިވެރިޔާ ކަނޑައެޅުމުގައި ހުށަހެޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިވެރިޔާގެ ދިފާޢު އިސްކަންދޭކަމަށް. އެހެންކަމުން، އަދާލަތު ބަލަހައްޓާ ހެކިބަހެއް ބަލައިގަތުމަކީ ޝަރީޢަތް އިސްލާހުކޮށްގެން، އަދި ފާހަގަކޮށްގެން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރު ހެކިބަސް ބަދަލު ކުރެވޭ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 165 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ މަޤްޞަދާއި ޚިލާފަށް ޝަރީޢަތުން ހެކިބަހަށް ބަރުދަން ދީފައިވާކަމަށް.

7. މިހެންކަމުން، ތުހުމަތުގައި ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ހުށަހަޅައިފައި އަދާލަތު ބަލަހައްޓާ ހެކިބަސް ބަޔާންކޮށް، ފުރިހަމަ ސާބިތުގެ އިސްތިސްނާގެ އުޞޫލާ މައްސަލަ ބެލުމުގެ ދުސްތޫރީ އަސާސީ އިސްތިސްނާގެ ނަގާފައި ބެލުމުގެ އިސްތިސްނާގެ ޤަރާރުފަދައިން ކަމަށް، ދަށު ކޯޓުން ވަޒަންކޮށްގެން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ޝަރުޢީ ދަލީލުކޮށްފައިވާކަމަށް. އަދި އެކަން އެގޮތަށް ހިނގައިފައިވާކަން އަދާލަތު ބަލަހައްޓާ މަޖިލީހުގެ ބަޔާނުގެ 3 ވަނަ ސުވާލުގައި ބުނެވިފައި އެބަހުރިކަމަށް. އަދި ތިޔަ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ޝަރީޢަތުގެ ސާބިތުކުރާނެ ވަޒަންތަކަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަމަށްވާތީ ދަށު ކޯޓު މަޖިލީހުގައި އެކަމަށް އިސްތިސްނާކުރުމުގެ ނިޔަ މި މަޖިލީހުގައި ވަޒަނާ ދަށުވެރިޔާކަމަށް ނުދެކޭކަމަށް. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/51 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ.އަހުމަދު) ޤަޟިއްޔާގެ 16 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އިޖުރާއީ ގޮތުން ނުވަތަ ޤަވާޢިދު ނުވަތަ އުސޫލަކީ ހިފެހެއްޓުމަށް ފަހު މައްސަލައެއްކަމަށްނުވާތީ، މިއިސްތިސްނާއީ މައްސަލައިގައި ދިރާސާކޮށް ޤަޟިއްޔާގެ 15 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލު އެކަށީގެން ހުށަހެޅުއްވި އިސްތިސްނާއީ ނުވާތީ، މި އިސްތިސްނާއީ މައްސަލަ ބަލައިގެން ގޮތްނިންމާފައިވަނީ ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ނުދެއްކެވިކަމަށް.

8. މީގެ އިތުރުން، ވިޓްނަސް ސްޓޭޓްމަންޓާއި، ކަނޑައެޅުން އެކްސްޕެރިމެންޓަލް ބައްލަވާ ދެ މަޤްޞަދުތަކުގެ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/26 (އަޙްމަދު ޝަހީދު ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް)

ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާތީ، މިމައްސަލައާ ގުޅިގެން ފުލުސްސަރވިސްގެ އޮފިސަރުން އަދާކުރި ވާޖިބު ތަޙްޤީޤަށް ދިން ބަޔާން އިޢުތިރާފަކަށް ވިޔަސް މީގެ ކުރިން ނުބަލާނެއެވެ. އަދި ހުކުމްކުރެއްވި ހާކިމުން އެ ކަމުގެ ހުރިހާ މަރުހަލާއެއްގައި ވަނީ ފާހަގަކުރައްވާފައެވެ.

ދެވަނަ ނުކުތާ އަދި އެނުކުތާގެ ތަޙުލީލު:

9. އިސްތިއުނާފުވި ފަރާތުން ދެވަނަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބުނެފައިވަނީ ދައުވާގެ ހުކުމުގެ ތެރެއިން ހުކުމަކީ ބަޔާން މަނިކަކީ ޝަރީޢަތުގެ ފާސްކުރެއްވި ފަރާތުގެ ބަޔާން، އެފަރާތުގެ ހެކި ބަސްތައް އިސްތިއުނާފުވި ފަރާތުން ބޭނުން ދައްކާފައިވާކަމަށް ބައްޔިނާތެއްނެތިކަމަށް. އެހެންކަމުން އެފަރާތަކީ އިސްތިއުނާފުވި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ޝާހިދުވާ ދައްކާފައިވާ ބަޔާން ޝަރީޢަތުގެ މަރުހަލާ އަދި ތަޙްޤީޤުގެ އެއްބާރުލުންދީފައިވާ ކަމަށް ބުނެފައިވާ ހެކި ނުހުށަހެޅޭ ކަމަށެވެ. މިގޮ އިޢުތިރާފު ބައްލަވާއިރު ބަޔާން މަނިކާއި މެދުއަޅާފައި ސާބިތުވާތީ ދުރުގެ ހާކިމް ނަހަދައި ކަމަށް އިސްނަދު ޝާހިދުންނާއި ބަލާފައިވާކަމަށެވެ.

10. މީގެ އިތުރުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ) އަދި (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިތަކާއި ބަޔާނުގެ މައްޗަށް ހުކުމުގެ ފުރަތަމަ ވިސްނަ ކުރެވޭ އެއްވެސް މަރުހަލާއެއްގައި ހިފެހެއްޓުން ދައުލަތުގެ ހުށަހެޅި ސާބިތުކުރުމަށް ކަމަށްވާނަމަ، ދައުލަތުގެ ހުށަހެޅި ހިފެހެއްޓި ފަރާތުން ކުރެވޭ އެއްބާރުލުން ނުކުތާއަކަށް، ބަޔާންދިން ކުރުމުގެ ބާރުގައި އަދި ތަޙްޤީޤަށް ހެކިތަކުގެ ދަށުން ބަލަހައްޓަމުން އެކުލެވޭ ސާބިތުވާ. އެހެންނަމަވެސް މި މައްސަލައިގައި ބަޔާން، ބަޔާންދިނުމުގެ ފުރުސަތު ދައުލަތުން ފަރާތުން ޤާނޫނުގެ ހުރިހާ މަރުހަލާއެއްގައި ސާބިތު ކުރުމަށް ދައުލަތުން ފުރުސަތު ދިނުމުގެ ހުށަހެޅުނު، އެހެންކަމުން މިހުކުމްތަކުގެ ބައެއް ޤާނޫނުގައި ބަލައިނުލެވޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ މިފަދަ ހުކުމެއް ޤަބޫލު ކުރަން ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުން މަގުފަހިކޮށްދީފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަނީއެވެ.

11. އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގެ ރައްދުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރުން ބުނެފައިވަނީ ހަސަން މަނިކުގެ ބަޔާނުން އިސްތިއުނާފުކުރާ މުހައްމަދު ސިރާޖުއާ މެދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަސަން މަނިކުގެ [illegible] ބަޔާނުގެ 2 ވަނަ ސަފްޙާއިން އެނގެން [illegible]. އަދި މުހައްމަދު ސިރާޖުގެ ބަޔާނުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަސަން މަނިކުގެ [illegible] ބަޔާނުގެ 3 ވަނަ ސަފްޙާއިން [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިރާޖުއަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

12. ހަސަން މަނިކަކީ އަނިޔާ ލިބުނު މީހާކަމަށްވާއިރު، އޭނާއަކީ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible]، މިމައްސަލައާ ގުޅިގެން މުހައްމަދު ސިރާޖު ހަސަން މަނިކަށް [illegible] [illegible] ހަސަން މަނިކު ބުނާ ބުނުމުގެ [illegible] އެކަނި [illegible]، ހަސަން މަނިކު ބުނާ ބުނުމާ [illegible] [illegible] އެހެން ހެކި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ 17 ވަނަ ނުކުތާއަށް [illegible] [illegible].

ތިންވަނަ ނުކުތާ އަދި އެނުކުތާގެ ތަޙްލީލު:

13. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ތިންވަނަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/364 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދަޢުވާ ސާބިތުކުރާ މިންވަރަށް ހެކިބަސް [illegible] [illegible]. އަދި މިނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ތިންވަނަ އަދި ދެވަނަ ނުކުތާގައި ދެއްކި ވާހަކައާ ތަކުރާރުކުރާކަމަށެވެ.

14. މީގެ އިތުރުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ މިމައްސަލައިގެ ހުކުމަށް އިޢުތިރާޒުކޮށްފައިވާ އެގޮތުން ވަކީލަކު ހިމާޔަތް ވަކީލުގެ ޚިދުމަތްލިބުމުގެ ހައްގު އެކަށީގެންވާ ފުރުސަތު ވަކީލުގެ ޙައްޤުއަދާކުރުމަށް. އަދި މިކަން ދަނީ ކޯޓުގެ މަޖިލީސް ބަޔާންކުރާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފުރުސަތު ނުދެވިފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، އެގޮތުން ވަކީލުގެ ހިމާޔަތުގެ މައްސަލަ ބަލައި ޖިނާއީ ކަމެއް ސާބިތުކުރުމަށް ވަކިން ހުއްޓުން ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ނަގާފައިވެއެވެ.

15. މިންވަރާގެ ތަޙުޤީޤުގައި ފުލުހުންގެ އޮފީސަރުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ދަނޑި ކޯޓުގައި ޝަރީޢަތުގެ ސިޓީގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ އެކަމުގެ ވަކީލަކު ހިމާޔަތް ވަކީލުގެ އާދޭސް މިކަމުގެ ވަސީލަތްތަކުގައި އެއާ މިކަމުގެ ޢަމަލުކޮށްފައިވެއެވެ. ޖިނާއީކޮށްގެ އާދޭސް މިކަމަކުން ބައްދަލުވުމުގެ ފުރުސަތު ދީފައިވެއެވެ.

16. މީގެ އިތުރުން މިމައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ، މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކާއި ހެކިބަހުން އެގޮތުން ސިޓީގެ މަޖިލިސް ކޯޓުގައިވާ ދަޢުވާ ސާބިތުވާކަމަށް މައްސަލަ ޝަރީޢަތް ޖިނާއީކޯޓުން އިއްތިފާޤު ވެވޭނެ ދަޢުވާ ދަމަހައްޓާ ދަންނަވާފައިވެއެވެ. އަދި މިމައްސަލައާއި ގުޅޭގޮތުން ޖިނާއީކުރު ސިޓީގެ ފަރާތުން ހިމާޔަތް ވަކީލުގެ ހިތްވަރު ނެތި އަޅުއަޅުގަނޑު ދެވުނު ވާހަކަތަކާ ނުވާގޮތަށް ދަޢުވާއިންކާރުކޮށް ހެކި ރަނގަޅުކޮށް ހެކި ރަނގަޅު ދިއުމަށް އިސްތިއުނާފަށް ފެންނަކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުންނާއި އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ވާހަކަ:

17. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގެ ދެކެފައިވަނީ، ދައުލަތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކުރި ދަޢުވާ ސާބިތުވާ މިންވަރަށް ދައުލަތުން ހެކި ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމަށާއި ދެއްކެވިކަމާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މިންގަނޑުގެ ދަޢުވާގެ ދަޢުވާ ސާބިތުނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދީފައިވާތީއާއި، އަދާލަތުގެ ހުކުމް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:23/S6C/2022 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ބާތިލުކޮށްދިނުމަށެވެ.

18. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި އެދިފައިވަނީ އައްޑުއަތޮޅު ހުޅުދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:23/S6C/2022 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން މުޙައްމަދު ސިރާޖުގެ މައްޗަށްކޮށްފައިވާ އިންޒާރުދިނުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭފަދަ ޤާނޫނީ އަދި ޝަރުޢީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅާދިނުމަށް އެދިފައެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރި ކަންތައް:

19. މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން އައްޑުއަތޮޅު ހުޅުދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:23/S6C/2022 ގެ ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް މުޙައްމަދު ސިރާޖުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދެފަރާތުން ހިއްސާކުރެއްވި ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި އެންމެހައި ލިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު، އަންނަނިވި ކަންކަން ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ހަވާލާދީފައިވާ މާއްދާ:

20. ޕްރޮސިކިއުޝަނުން، މި ދައުވާ ކޮށްފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ހަވާލާދީ އެމާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުންނެވެ. ހަވާލާދީފައިވާ ޤާނޫނީ މާއްދާތަކުގައި ބަޔާން ކުރަނީ؛

ބިރުދެއްކުން 2. (ހ) މީހެއްގެ ފުރާނައަށް ނުވަތަ ހަށިގަނޑަށް ނުވަތަ އޭނާގެ މުދަލަކަށް
ނުވަތަ ތިމާގެ ބެލެނިވެރިކަމުގެ ދަށުގައިވާ މީހަކަށް ގެއްލުމެއް
ދިނުމުގެ ބިރުދެއްކުމަކީ ނުވަތަ އިންޒާރު ދިނުމަކީ ކުށެކެވެ.
(ށ) މިމާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަދަބަކީ 6
(ހައެއް) މަސްދުވަހާއި 18 (އަށާރަ) މަސްދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް
ޖަލަށް ލުމެވެ.

މިހެންނެވެ. މި ޤާނޫނުގައި "ބިރުދެއްކުން ނުވަތަ އިންޒާރު ދިނުން" މާނަ ކޮށްދީފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

މާނަ 10. (ށ) "ބިރުދެއްކުން ނުވަތަ އިންޒާރުދިނުން" ކަމަށް ބެލެވޭނީ، [illegible] ސީދާ
ޖިސްމުގެ ގޮތުން [illegible] އިންޒާރު ދިނުމާއި، [illegible] [illegible]
[illegible] ޖިސްމުގެ [illegible] ނުވަތަ މުދަލަށް ނުވަތަ އެނޫން
[illegible] އެއްވެސް [illegible] ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އަނިޔާއެއް
ދޭނެކަމަށް ބުނުމެވެ. ނުވަތަ ދައްކާ އިޝާރާތްތަކުން، ނުވަތަ ކުރާ
ހަރަކާތްތަކުން އަނިޔާއެއް ދޭނެކަން ހާމަކުރުމެވެ."

21. އެހެންކަމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ ހަރަކާތްތަކުން ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އަނިޔާއެއް ދޭނެކަން ހާމަކުރާ ކުރުމެވެ. މިގޮތުން، ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އަނިޔާއެއް [illegible] އިންޒާރުދޭގޮތަށް [illegible] ޖިސްމުގެ ފުރާނައަށް [illegible] [illegible] ބިރުދެއްކުން ނުވަތަ އިންޒާރު [illegible] ކުރުމުން [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ އިންޒާރު [illegible] ކުރުމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ އިންޒާރު [illegible] ކުރުމުން [illegible] [illegible] [illegible] (conduct crime) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

22. [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު:9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[3]

---

[3] ޤާނޫނު ނަންބަރު:9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ).

[illegible]:

23. [illegible]

> " .. [illegible] (2022 [illegible] 10) 21:30 [illegible] ([illegible]) [illegible] [[illegible]] [illegible] ." [illegible].[4]

24. [illegible] [[illegible]] [illegible].

[illegible]:

25. [illegible].

[illegible]:

26. [illegible]

---

[4] [illegible] 11 [illegible] 2022 [illegible]

ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާ[5] އާ ޙަވާލާދީ. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މި ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ އުޞޫލަކީ؛

> "ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ..." އެވެ.

އަޙްމަދު ވަސީމް، ހެކިބަސް ދެމުން ބުނެފައިވަނީ، "އެހެނެއް ދާބޯޓަށް ހަލާކެއް ނެތް ބަޔާނެއް [illegible] [illegible] [illegible]" ކަމަށެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތޯ ސުވާލު ކުރުމުން، ޖަވާބު ދެމުން " [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] ކަމަށެވެ. [illegible]، އަޙްމަދު ވަސީމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރެވެއެވެ.

27. [illegible] ފަހުން، [illegible] އަޙްމަދު ވަސީމް [illegible] ކަމަށް [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާން ކުރި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރެވެއެވެ.

---

[5] އަޙްމަދު ހުސައިން ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

ވިޑިއޯ ލިންކިއިން އަމަލު ކުރަމުންދިޔަ ހެކިބަހުގެ ޤާނޫނު:

28. ވިޑިއޯ ލިންކިއިން، އަދި މިފަދަ ޓެކްނޮލޮޖީގެ ކުރިއަށް ދިޔައިން، އަމަލު ކުރަމުންދިޔަ ހެކިބަހުގެ ޤާނޫނަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު:24/76 (ހެކިބަހުގެ ޤާނޫނު) އެވެ. އެޤާނޫނުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގައި ސަފުހާ (އޭރުން) ހިމެނޭނީ ގޮތް ގޮތުން ބަޔާން ކުރަނީ؛

> " ކަމެއްގެ ހަޤީޤަތް ދެނެގަތުމަށް ހެކިވެރިޔަކު ޝަހާދަތުގެ މަޖިލީހަކަށް ދިނުން އެމަޖިލީހެއް ހުށަހަޅަން ނުވަތަ ހެކިވެރިއެއްގެ ބަޔާން ޝަހާދަތުގެ މަޖިލީހުގައި ބޭނުންކުރާ ކަމުގެ ހެކިބަހުގެ ގޮތުގައި ބަލާ އެބަޔާނެވެ."

ދެވަނައިންނެވެ. އަދި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށް ނުވާތީވެ އިޖުރާއަތު ބަޔާން ކުރެވިފައެވެ.

29. މަތީގައިވާ ހެކިބަހުގެ ޤާނޫނުގެ 1 ވަނަ މާއްދާއިން ސާފުކޮށް އެނގޭ ގޮތުގައި "ހެކިވެރިއެއްގެ ބަޔާން ޝަހާދަތުގެ މަޖިލީހަށް ބޭނުންކުރާ ކަމުގެ ބަޔާނަކީ" ސަފުހާ (އޭރުން) ހެކިވެރިން ޤާނޫނުގައި ބަޔާން ކުރެއެވެ. މިސާ ދިރާސާކޮށްލުމުން ހުށަހަޅާ ދިރާސާ ސާބިތު ކުރުމަށް ހެކިބަސް ހުށަހަޅާ ސާބިތު ކުރުމުގެ ޝަރީޢަތުގައި ތަޙުޤީޤުން ބަޔާންކޮށް ދިނުމަށް ސާބިތު ކުރުމުގައިވެސް. އަދި އެސާބިތާއި ގުޅޭގޮތުން، ތަޙުޤީޤުން ބަޔާންކޮށް ދިނުމަކީ ހެކިވެރިޔާ ބަޔާނަކީ، އެހެކިވެރިޔާގެ ތަޙުޤީޤުން ދިނުމާއި ބަޔާން (witness statement) އަދި ސަފުހާ ހިމެނޭ ގޮތުގައި ޝަހާދަތް ބަޔާން ގޮތުގައި ހިމަނާފައިވާ ސާބިތު. މިގޮތުން ސަފުހާގައި، އެބަޔާނުގައި ހެކިވެރިޔާ ޝަހާދަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެކޮޅު ބާރުލުން، އެބަޔާން ޝަހާދަތުގެ މަޖިލީހުގައި އެއްވާ ބަޔާނުގައި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ބަޔާންކުރާ ގޮތުން، އެބަޔާނާއިގުޅޭ އެބަޔާނުގައި ހެކިވެރިޔާ ކުރިމަ- އެގޮތުން ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދެއްކުމަށް ބަޔާންކުރުން ސާބިތު.

30. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މަޖިލީހުން ދުނިޔޭގެ ވަސީލަތްތަކެއްގައިވެސް ބަޔާން ކުރަނީ، ހެކިބަހުގެ މިގޮތުގެ ފަށް ހިމެނޭގޮތުގެ ތަރުތީބުން ހިންގަވާ ބަޔާންކޮށް އެކުލަވާލެވިފައި ބަޔާންކުރުން ކަމެއްގެ. މިގޮތް ހެކިވެރިޔާ ތަޙުޤީޤުގައި ހިމެނޭ ބަޔާނަށް ދެއް ބައެއްގެ ދިން ބަޔާން ކަމުން ޝަހާދަތުގެ މަޖިލީހުގައި ބަޔާންކުރެވޭ،

އެބަޔާން ސަރީޙަތުގެ [illegible] ބޭނުންކުރާ ހާލަތުގައި އެއީ ސަރީޙަ ހެކިބަހަކަށް ވާނެއެވެ. އެއާއެކުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ވީމާ، ހެކިބަސް ދިން އަންހެނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނޫނެވެ. އަދި މަތީގައި ބަޔާންކުރި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible].

ހެކިބަސް ދިން އަންހެނާ ވަސީލާގެ ގުޅުން:

31. ހެކިބަސްދިން އަންހެނާ ވަސީލާއަށް، މި ދަޢުވާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަސީލާގެ ހެކިބަހަށް [illegible] ދިނުމާއި ގުޅޭގޮތުން [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 13.2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

> "...[illegible] [illegible]..."

މި [illegible].

32. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަސީލާއަށް [illegible] ކަމަށް ބަޔާންކުރެއެވެ. ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަންހެނާ ވަސީލާއަށް މި ދަޢުވާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގުޅުން އޮތް (related witness) އެކެވެ.

33. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހެކިބަސް [illegible] ބަލައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އަޙްމަދު ވަސީމްގެ ހެކިބަހަށް:

34. ޝަރީޢަތުގައި އަޙްމަދު ވަސީމް ހެކިބަސް ދެމުން ކިޔައިދިން ވާހަކަތަކުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ މުޙައްމަދު ސަލީމް ދިން އިންޒާރަކީ ކޯޓަކުގައި ކިޔައިފައި ނުވާނެތީ. ނަމަވެސް މިރާއްޖޭގެ ގޮތުގައި، ތޮއްޓުގައި ދިން ބަޔާނަކީ އޯރު ދިން ބަޔާނެއް ކަމަށްވެސް، އެބަޔާނުގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތުގައި އިޢުތިރާފުވެފައެވެ. އެބަޔާނުގައި މި އިންޒާރާ ގުޅޭ ގޮތުން އޮތީ؛

> "...އަދި އުވާލުމަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަރާތުން ސަލީމް ސަރުކާރުގައި އަދިވެސް ސަރުކާރު އަމުރު ބޭރުގެ ފިޔަވަޅު ވަރަށް ގާތް ތާ ހިއްސާކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނާއި އެކު ހަމަކުރަމުން ހަރަކާތް ކުރިޔަށް ދިޔައީ [އާންމު އިޖުތިމާޢީ މިޑިއާ ޕްލެޓްފޯމްތަކުގައި ހިއްސާކުރެވިފައި] މިހެން ހެން އިންޒާރު ދިން އެކި ފަހަރު." މިހާރުވެސް ހުރިހާ.[6]

35. އިސްތިއުނާފުކުރާ ކަލޯ މުޙައްމަދު ސަލީމް އާއި އިންޒާރު އަލީގެ ކުރުމުން ހަސަން މަރުކަޒު ދެމިހުރުން ޖަވާބު ކުރި ކަމަށް ބަޔާންކުރުމަކީ ސާބިތުކުރުމުގެ މިންގަނޑު، މިގޮތުގައި މުދަލުގެ ޖަވާބު ކުރިކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައި އެބަޔާން ބަޔާންކުރެވިފައެވެ. "....ހުރި ދިޔާލި މިހާރު އެހެން ގޮތަކަށް ޖަވާބު ދިން ނުވަތަ އަޅުގަނޑު ނުވަތަ އެހެން ގޮތެއް ހިއްސާގެ ތެރެއިން ހިއްސާކުރަން އޮންނަ ކަމާއި ކަމަށްވުމަށް ސާބިތުކުރުން " ކަމާއި (ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާ)[7] "ހުކުމްކުރުމުގައި ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ އެ ހުކުމްތަކުގައި އެކިފަހަރު އޮންނަ ކަމަށްވާ ހިއްސާކުރެވޭ ކަމުގައިވެސް..." (ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/36 ޤަޟިއްޔާ)[8] ކަމެވެ. މިހެންވީމާ، ހުކުމަށް ދިން އަޙްމަދު ވަސީމްއަށް އަދި ދިވެހި ކަމުގެ އިންޒާރުގެ ބަސްތަކަށް ބަލާއިރު، ތެރެއިން ބަޔާނުގައި އޮތީ [އާންމު އިޖުތިމާޢީ މިޑިއާ ޕްލެޓްފޯމްތަކުގައި ހިއްސާކުރެވިފައި] މިހެންނެވެ. އެއީ އަޙްމަދު ވަސީމްއަށް އަދި ދިވެހިގޮތުގެ ކަމަށް ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި އިޢުތިރާފުވެފައެވެ.

---

[6] ދިވެހި ފުލުހުންގެ ސްޓޭޓްމަންޓް 11 ފެބްރުއަރީ 2022 ވަނަ ދުވަހު ދީފައިވާ ބަޔާން

[7] ޢަބްދުﷲ ހުސައިން ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

[8] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. ޢަލީ ޙަސަން

36. ނަމަވެސް މި އިންޒާރުގެ ބަސްތައް އަމާޒުކުރެވުނު ހަސަން ވަނީ ސޯޝަލްމީޑިއާގައި ހިއްސާކޮށް ދެކުން އާންމަށް ދިން އިންޒާރު ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، [އާންމު އިޖުތިމާޢީ މިންގަނޑާ ޚިލާފުވާގޮތަށްކަމެއްކުރުމުގެ ސަބަބުން އުނިކުރުމުގައި] ކިޔަމުން ގޮސް ހުރިހާ އަޑަށް އެޕީސް އޭރު ހަމަޖެހުން އަޅުގަނޑު ހިމެނޭ ގޮތް [އާންމު އިޖުތިމާޢީ މިންގަނޑާ ޚިލާފުވާގޮތަށްކަމެއްކުރުމުގެ ސަބަބުން އުނިކުރުމުގައި] މިހެންނެވެ.[9]

37. އެއް ވަގުތެއްގައި، އެއްބަސްވުމެއްގައި އެއްސަރިކަމުގެ މަޖިލީހުގައި އިން ދުވަހުގެ ވާހަކައިން، އެކަކަށް އަޑު އިވުނު [އާންމު އިޖުތިމާޢީ މިންގަނޑާ ޚިލާފުވާގޮތަށްކަމެއްކުރުމުގެ ސަބަބުން އުނިކުރުމުގައި] އަނެކަކަށް އަޑު އިވުނީ [އާންމު އިޖުތިމާޢީ މިންގަނޑާ ޚިލާފުވާގޮތަށްކަމެއްކުރުމުގެ ސަބަބުން އުނިކުރުމުގައި] މިހެން ބުނީ އަޑެވެ. މިގޮތުން، މިއީ ހުށަހަޅާ ބަޔަކު ދީފައިން ދިނުމުގެ ކަރުދާސް ސަރީޙައްލުން ތަފާތު ބަލައިގަތް ނުކުތާއެއްކަމެވެ.

38. އަޑު އިވުން ކަމަށް ބުނާ ހުށަހެޅުން އަދާކުރާ ހުށަހެޅިއަކީ ހުށަހެޅުން ދީންޖެހޭ އާންމުން އަޑުއިވުން އެއްގޮތް އިބާރާތުން އެއަޑުއިވުން ގޮތްކަމެވެ. އެގޮ ތަރުޖަމާއެއް ނުލިބޭ އާންމުން ދަރަޖާ އެއްގޮތް އެއީ އަޑު އިވުން އެއްގޮތެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާ ނުދެވުނުއެވެ. ހުށަހެޅުނުކަމާ ތަރުޖަމާކުރުމުއް ނުކުތެވެ.

39. އިންޒާރުގެ ބަސް އަމާޒު ކުރެވުނު ހަސަން މަޖިލިސް އިވުނު އިބާރާތްތަކުގެ ބަދަލުގައި ހުށަހަޅާފައިން އަހަރަށް ވަސީލަތަކުން އަޑު އިވުނު ކަމަށް އާދޭގެ ތަރުޖަމާގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ބަޔާނުގައި ބުނަނީ، އެހެން އިބާރާތްތަކެވެ. ނުވަތަ އަދި ބަދަލުވެއްޖެ އިންޒާރު ދިން ބަސްތަކުގެ އާންމު ދިޔަ ބަދަލުވެއްޖެ ތަރުޖަމާކޮށް އިވުނު އަކަށް ގޮތުގައެވެ.

40. އަދި ބަދަލުވެއްޖެ ޖުމްލަތަކަށް ހުޅުވާލާ ކަމާ ޖުމްލަގެ ތަރުޖަމާއިން، އަޑު އަހަރެން ހުރި މިހާރަށް، ނޫނީ އަޑުއިވުނުކޮށްގެ ހުރި މިހާރަށް އަޑު އިވުނު އެއްމި ގޮތުގެ ގޮތުގޮތް ވަސީލަތުން، ހަސަން މަޖިލިސް އެބަހާ އަދި ބަދަލުވެއްޖެ ދިން އިންޒާރުގެ އިބާރާތްތަކެވެ. އެހެން އިބާރާތްތަކުގެ އަޑު އިވުނުކަމުން ބުނާނަމަ، އެކަމުގެ އިބާރާ ތަފްސީލުތައް ހޯދައި ބުރަވާ ނުވަތަ އެހެނިހެން ބަދަލުތަކުގެ ކަން ސާބިތު ކުރުން ދަތިކަމާއިއެވެ

---

[9] 18 ޑިސެމްބަރު 2022 ދުވަހު ސޯޝަލްމީޑިއާގައި ޖަހާފައިވާ ބަޔާން

ނޫނެވެ. ވީމާ، އަޙްމަދު ވަސީމްގެ ހެކިބަހަކީ [illegible] އިވުނު [illegible] [illegible] [illegible] ތަޙްޤީޤުގައި ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުފެނެއެވެ.

41. [illegible] [illegible]، [[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]] [illegible] [illegible] [[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ އެއް [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި [illegible] ނުވަތަ ދާދި [illegible] ކަމުގައި ވެދާނެއެވެ. ނަމަވެސް އެއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ވީމާ، އަޙްމަދު ވަސީމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

42. މިމައްސަލައިގައި، އިތުރު ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަސަން [illegible]. އަޙްމަދު ވަސީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަސަން [illegible] [illegible]. އަޙްމަދު ވަސީމާ ހަސަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ވީމާ، އަޙްމަދު ވަސީމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަސަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާ:

43. އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގައި [illegible] [illegible] [illegible] ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކި ހަސަން [illegible] ތުހުމަތެވެ. ހަސަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަނިޔާ ލިބުން [illegible] [illegible] [illegible] ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު މަނާ [illegible] ނުވެއެވެ. އަދި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު[10]ގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރަށް ބަލާއިރު، އަނިޔާ ލިބިފައިވާ [illegible] އެއީ [illegible] ހެއްކެއްކަމުގައި [illegible]

---

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، އަރިހާ ދިމާން ފާހަގަ ކުރެއްވި ގޮތުގައި ސަރުކާރަށް ބަލައި ގެއްލުމެއް ކުރުވާން

ނުވެއެވެ.

44. ޙަސަން ފަރީދާ ދިވެހިސަރުކާރުގައި ޚިދުމަތް ކުރިކަމުގެ ކުރިން ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރާ ކުރުމުގެ މުއްދަތު ބަލާއިރު، އެކަން ދަށު ކޯޓުގެ ހުކުމުގެ ފާހަގަ ކުރުމުގެ ނުވަ ޤާނޫނުގެ

17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވަނީ؛

"ދިވެހިދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުން ދިވެހިސަރުކާރުގެ ޚިދުމަތުގައި ފަށައިގެން ނުކުތުމުގެ ކުރިން ހަމަޖެހިފައިވާ ޢުމުރަށް ފޯރުމުން ކުރުގައިވާ
ޙަސަން ފަރީދާއި އާންމު އަސާސީ ޙައްޤުތަކާ ގުޅޭ ފަރާތެއް ކުރުގައެވެ. ނަމަވެސް އަސާސީ ޙައްޤުތަކުގެ ތެރޭ ހިމެނޭ
އުޖޫރައާއި އަސާސީ ޙައްޤުތަކެއްގެ ނުވަތަ މިފަދަ ޙައްޤެއް ދޭންޖެހޭ ފަރާތަށް ބަދަލު ދިވެހިދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއް ދޫކޮށް
ނުވެއެވެ. އަދި ދިވެހިސަރުކާރުގައި ޙަސަން ފަރީދުގެ ހިޔާނާތް ކުރުމުގެ ކުރިން ދޭނެ ޤަވާޢިދުގެ ތެރޭގައި މިނިވަންކަމާއި ދެކޮޅުގެ
ފުރުޞަތު ހަމަހަމަކުރުމަށް ދެވިދާނެ ކަމަށް ކުރިޔަށް ނެރުނު އަޙުކާމު ތަޢާރުޒެއް ވާނެ ގޮތުގެ ކުރިން ދެކޮޅުގެ
ދެވޭނޭގޮތަށް ފާހަގަ ކުރެވިފައެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

45. ޙަސަން ފަރީދުގެ ހިޔާނާތުގެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ދިވެހިދައުލަތު ސިޔާސަތު ދަށު ކޯޓުގައި ސާބިތު ވެފައިވެއެވެ.

ދަށު ކޯޓުގައި ދިވެހިދައުލަތު ސިޔާސަތު ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރި ޢަދަދު އަމިއްލަފަރާތުން ދަށު ކޯޓުގެ ނިޔާގެ

3 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނެފައެވެ. އެހެންކަމުން، ވާރިސް ތަފާތު ދަޢުވާ ފާހަގަކުރެވޭ ޓަކައި ޢާއްމު

ތަފާސްހިސާބުތަކުން އާދަދު ދިރާސާގައި ބަޔާންކޮށް ނުދެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުގައި، ތަފާތުކުރި ނުވަތަ ކޯޓުގައި

ދިރާސާ ފުރުޞަތަށްވުރެ، ނަމަ ދިރާސާގެ މައްޗަށް ކޯޓުން ބަލައިގަތުން ބަދަލުތަކާ ބެހޭގޮތުން ނުކުމެވެ.

46. ޙަސަން ފަރީދުގެ ހިޔާނާތުގެ ދައުލަތުގެ ސާބިތުވުން ސަރުކާރުން ބަލާފައިވާ އެހެން ނަޒަރަކުންނެވެ. އަދި

ޙަސަން ފަރީދާ އާދަޔާޚިލާފުގޮތުން ބޭނު ބެލުން ސަރުކާރުގެ ނުދެވި ނުވަތަ ދިރުން ތަޢާރުޒު ދެކޮޅު

ނުވާގޮތް މަސައްކަތެވެ. ނަމަވެސް ޙަސަން ފަރީދާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ދަލީލުތަކާއި ބެހޭގޮތުން

އެންގެވިއްޔާގެ ގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށް ދަށު ކޯޓުގެ ނިޔާގެ

13.2 ގައި އޮތީ؛

" ދިވެހިދައުލަތު ސިޔާސަތު...ބުނެފައިވަނީ.....ދިވެހިސަރުކާރާ ޙަސަން ފަރީދު އާންމު އަސާސީ ޙައްޤު ދިނުމަށް

ގޮތުގެ ދެވޭދުވަސް ކަމަށް ދަށް އޮތް ތަރުކާތު ޙުކުމް ޙަސަން ފަރީދު ޙައްޤު ގޮތަށް ހިނގި ގޮތުގެ ނަމަ ޙަސަން

ވަރިކަ ގޮތް ބުނި ކަމަށާއި...އޭނާ ވަރު ނިކަމެ އޭނާ ގެއްލުވައި ބަޔާން ވަރިކަ އޭނާ ގޮތުން އެކަމާ ވާހަކަ
ދެއްކުމުން ބަޔާން ވަރިކަ ބޭނުންވާތީ އޭނާ ޖެހުނުގޮތުން ކަމަށެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

47. މުޙައްމަދު ސިޔާމް ދީފައިވާ އިއުތިރާފު ދަށު ކޯޓުން ބަލައިނުގަނެވުނުކަމަށް، މުޙައްމަދު ސިޔާމްގެ ވަކީލުން ދަޢުވާގައި ހުށަހަޅާ ހެކިތަކުގެ ތެރެއިން ހުށަހަޅާފައިވާ ބައެއް ކަންކަމުގައި، މުޙައްމަދު ސިޔާމް އާއި ބަޔާން މަރުކާގެ މި ދަޢުވާގެ މުއްދަތުގައި އެއްވެސް ވަރަކަށް ބަޔާން ގެނެސްދީފައި މަޢުލޫމާތު ދެއްކުމުގައި ތަފާތުތަކެއްވާކަމުގެ ގޮތުން ކަނޑައެޅުނު ދަޢުވާގެ ވަޒީފާއާ ދަށުން ނިންމާފައިވާކަން ސާބިތު އެކަމެވެ. މިއީ އަދާލަތު ކަމަކީ މިނިވަންކަމާ ދުރުގައި ދަށުކޮށް ތަފާތު ކަމެއް ނޫނެވެ. އެހެންކަމުން، މުޙައްމަދު ސިޔާމް ދެކޭގޮތް ބަޔާން މަރުކާގެ ހެކިވެރިން ބެލުމުގައި ދަށު ކޯޓުން، އެންމެ ކުރިމަތީން، ދަ ނަޒަރަކުން ބަލާފައި އެންމެ މަޤްބޫލު ދީފައެވެ. ފަހަރެއްގައި، ދަށު ކޯޓުގެ ދުވަހު މި އެންމެ ހުރި ވަކިކުރެވޭ. ދެވަނައީ، ބަޔާން މަރުކަޒު ދިމާލުގައި އަމިއްލަ ދިވެހި ފާހަގަ ކަމަށް ބުނާ، އަދި ހެކިބަސް ދިނުމުގައި މަސްލަހަތު އޮތް ފަރާތެއް (interested witness) ގެގޮތުގައި ވާނެކަމަށް ބަލަންޖެހޭ ބޮޑުވެއެވެ.

48. ވީމާ، ބަޔާން މަރުކާގެ ހެކިބަސް ބައެއް ދަށުކޯޓުން ދިނުމުގައި ބަޔާން މަރުކާގެ ހެކިވެރިންގެ މަޢްލޫމާތު އިތުރު ބާރުދިން މިންވަރު ހުރި ވަކިން ހުރިހާ ސާބިތުކުރުން ބަލައިގަނެވެ. މިއުސޫލުގައި، ބަޔާން މަރުކާގެ ހެކިވެރިން ބެލުމުގައި ދިނުމުގެ ކަރުދާސް ކަމަށް ދަށު ކޯޓުން ބަލާފައި ކަމުގައިވާކަމާ، ބަޔާން މަރުކާގެ ހެކިވެރިން އިތުރުން ކަނޑައެޅި ކަމުގައި ބަލާފައިވާ އެންމެ ވަސީލަތް ހުރި ބަލަނީ. އެންމެ ވަސީލަތެއް ބަޔާން މަރުކާގެ އެއްބަސް ކަމަށްވާ ފުރިހަމަކަމަށްވާތީ، ބަޔާން މަރުކާގެ ހެކިބަސް ބުނެދޭ ބެލުމަށް އެއްގޮތް ވަސީލަތުގެ ހެކިވެރިކަން ނަގާފައިވެއެވެ. ސަބަބަކީ، އެއީ މިނިވަން ހެއްކެއް ކަމުގައި ނުވާތީއެވެ. ވީމާ، މިފަދަވާހަކައި ގެދޮށް ދައުރުގެ ހިނގުމުގެ ދެކެނިކިވެސް އެކަހެރި ހެކިބަސް ބުނެކަމުގެ ޝަރީ އިތުރު ބާރު ދިނުމަށް އަސްކަރީގެ ހެކިބަހުން ކަމެއް ދެކޭގޮތަށް ޒަމާނީ މިނިވަން ދިމާއިން ކަމުގައި ނުވެއެވެ. ދަށުކޯޓުން އެކަކު އަސްކަރީ އެއްކަލަކަށް ހެކިބަހުން ފުރިހަމަ ބާރުދީގެން ދަށުކޯޓު ކަމަށް ނުދެއްކެވެ. އެއީ ބައެއް ގޮތުގައި ހެކިވަރަކަށް ކުރިމަތީ އެއީ ދުވަސް ބާރު ދެކޭ ކަމަށްވާތީ، އެއީ ބައެއްގައިވާތީ ގެނެ ގޮތުން ސާބިތު

ކުރައްވާފައި ނުވިނަމަވެސް، ދަޢުވާ ސާބިތު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ހެކިން [illegible] [illegible] ވަރު [illegible] ކުރައްވާފައިވާ ސުލޫކުތަކާއި ގުޅިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ސުލޫކުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް [illegible] [illegible]

49. މީގެ އިތުރުން މިމައްސަލައިގައި، ހަސަން މަނިކު ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސް ދިންއިރު، އިންޒާރު ދިންކަމަށް ބުނެ ކިޔައިދިން ބަސްތަކާއި ހަސަން މަނިކު [illegible] ކިޔައިދިން އިންޒާރުގެ ބަސްތައް ތަފާތެވެ. ހަސަން މަނިކާއި [illegible] [illegible] އާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށްވާތީ، ހަސަން މަނިކު [illegible] އިންޒާރު ދިން ޢިބާރާތް [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވާ އިޝާރާތާއި ތަފާތުތަކެވެ. އެހެންކަމުން، ހަސަން މަނިކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ނިންމުން:

50. ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެހެން ކުރުމުން، ދައުލަތުން ސ.ހުޅުދޫ އަތިރިމާގެ މުޙައްމަދު ސާލިހުގެ މައްޗަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިލްޒާމު [illegible] [illegible] ދަޢުވާ ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާ މިންވަރަށް [illegible] [illegible] ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ހެކިބަސް [illegible] ނެތެވެ. މިއީ ހެކިންގެ އަދަދު [illegible] ސާބިތު [illegible].

ފަނޑިޔާރު ދިލްޝާދު ފަހުމީގެ ރައުޔު

51. މި ނިންމުމުގެ 1 ވަނަ ނުކުތާއިން 21 ވަނަ ނުކުތާއާ ހަމައަށް ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ކަންކަމާމެދު ޚިޔާލު ތަފާތުވުމެއްނުވެއެވެ. އަދި ޚިޔާލުތަފާތުވާ ކަންކަން ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވަނީއެވެ.

52. މި ނިންމުމުގެ 22 ވަނަ ނުކުތާގައިވާގޮތަށް މިގޮތުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ފާސްކުރުމަށްފަހު، ކުށްފިލުވުމަށް ފަހަރެއްގައި ޖަލުގައި، އެ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާއިން 24 ވަނަ މާއްދާއާ ހަމައަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނެކަމަށް ދެކެމެވެ. އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)ގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން ކުށުގެ ދަރަޖަތަކުގެ ތެރޭގައި މަޑު ބާވަތުގެ ކުށްތަކުގެ[11] ކުށުގެ ނިޔަލުގެ ދަރަޖަ[12] ހިމެނެންޖެހޭކަމަށެވެ.

53. ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އާލާތް ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން، އިންޒާރު ދިނުމުގެ ކުށުގެ ދަރަޖައަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އިންޒާރުދީގައި ކުށްކުރާކަމަށް ބަލައިގެން ކުށުގެ ޤާނޫނީގޮތުން ބާރުލިބިދޭނެއެވެ. އެ އިންޒާރު ދޫކޮށް ބިރުދެއްކުން ނިސްބަތްވާ މިންވަރަށް އަސަރު އަރާއިރު ދިމާވާކަމަށް ގޮތުގެ ނިޔަލުގޮތަށް ކަންކަން ބާރުވެރިވުން ފެންނަނީ ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތެވެ.

54. ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އާލާތް ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބިރުދެއްކުމާއި އިންޒާރު ދިނުމުގެ ކުށުގެ މައްސަލަތަކަށް ބަލާއިރު، އެކުން ސާބިތުވުމުގެ އޮޅުމު ޢިބާރާތުން ނިޔަލުގެ ދަރަޖައާއި ފިޔަވައި ފާހަގަ ކުރެއްވުމަށް ދެކެމެވެ. ސަބަބަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ފާސްކުރުމަށްފަހު، މާއްދާ ޤާނޫނުގައި

---

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)ގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާ ބަލާށެވެ.
[12] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)ގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރު އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާ ބަލާށެވެ.

ކުށުގެ ރުކުންތަކާއި ފުރިހަމަވާންޖެހޭގޮތާ ގުޅޭގޮތުން އިސްތިސްނާއެއް ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ، އެ ޤާނޫނުގައިވާ ޢާއްމު އުސޫލުތައް ހުރިހާ ޖިނާއީ މަސްއަލަތަކަށްވެސް ތަޠުބީޤު ކުރެވޭނެއެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)ގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) [illegible] ބަލައިލުމުން، ކުށުގެ ނިޔަތް ފުރިހަމަވާން ޖެހޭނީ، ކުށުގެ އަމަލުކުރާ ވަގުތުގައި އެ [illegible] [illegible] ކުށުގެ ނިޔަތް [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

55. މި މައްސަލައިގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބިރުދެއްކުން ނުވަތަ އިންޒާރު ދިނުމުގެކުށް ފުރިހަމަވުމުގެ ބޭނުމަށް، ބިރު ދެއްކުމުގެ ނުވަތަ އިންޒާރުގެ ބަސް [illegible]، އެބަހުގައިވާ ކަންކަމަށް [illegible] އަދި [illegible] [illegible] އެބަސް [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުށުގެ ނިޔަތް ފުރިހަމަވެގެން ވެއެވެ.

56. [illegible] ކުށުގެ މައްސަލަތަކުގައި އިންޒާރުގައިވާ [illegible] ކަންކަން ތަފްސީލުކޮށް އެ [illegible] [illegible] [illegible]، އެ އިންޒާރު [illegible] [illegible] އެ ބިރުދެއްކުމާއި އިންޒާރުގައި [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ގެއްލުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިރުދެއްކުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުށުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، އަނިޔާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ބިރުދެއްކުމުގެ ކުށުގެ އަމަލާއި ނިޔަތް އެ [illegible] ފުރިހަމަވެފައިވާކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ. މި މިސާލުގައި [illegible] [illegible] ބިރުދެއްކުމުގެ ކުށުގެ އަދި ނިޔަތް ފުރިހަމަވެފައި، [illegible] [illegible] [illegible] ބިރުދެއްކުމުގެ ނުވަތަ އިންޒާރު ދިނުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ބިރުދެއްކުމުގެ ނުވަތަ އިންޒާރު ދިނުމުގެ ކުށުގެ ނިޔަތް ފުރިހަމަވާނެއެވެ.

57. މި ނިންމުމުގެ 23 ވަނަ ނަންބަރުން 36 ވަނަ ނަންބަރުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ކަންކަން އެގޮތުގެމަތިން ހުރިކަމަށް ބެލެވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީގައިއޮތް އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާ ގުޅޭގޮތުން 37 ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން 42 ވަނަ ނަންބަރު ނުކުތާއަށް ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ކަންކަމުގައި [illegible] [illegible].

58. މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީގައިއޮތް އެއް ޤާނޫނީ ސުވާލަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] ނަގާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 165 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކުގެ މަޤްޞަދު ގެއްލޭގޮތަށް އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓުން ޢަބްދުﷲ ހުސައިން ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް[13] ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފުވެފައެވެ.

59. ބުނެވިދިޔަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން ދައްކަވާފައިވާ ވާހަކަތަކަކީ، [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible][14] ގެ ޤަޟިއްޔާގެ 15 ވަނަ ނުކުތާގައި [illegible] އިޖުތިހާދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުދެކެމެވެ. އަދި ހަމައެއާއެކު، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެކެމެވެ.

59.1 މައްސަލައެއްގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން، ޤާނޫނެއްގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުދެކެމެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެކެމެވެ.

---

[13] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާ

[14] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/51 ޤަޟިއްޔާ

59.2. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހަވާލާދީފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 165 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، (2) ވަނަ ނަންބަރު ތަތުބީޤު ކުރަންވާނީ އެ ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާއާއި 119 ވަނަ މާއްދާއާއެކުގައެވެ. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާގޮތަށް ވަކިންނެއްނޫނެވެ.

59.3. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ [illegible] [illegible] އެކުގައި ހިފުމުގެ ފުރަތަމަ ޤާނޫނީ ނަތީޖާއަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލަކު ހޯދުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] އަމިއްލައަށް [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން، އެފަދަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވ. ދިވެހި ދައުލަތު ([illegible] [illegible] [illegible])[15] ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] ނަންބަރު 14 އަދި 15 ގައިވެސް [illegible] [illegible].

59.4. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 114 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، (ރ)، (ވ) އަދި (ކ) އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލަކާނުލައި [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލަކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަކީލަކާނުލައި [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible]

---

[15] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/98 ޤަޟިއްޔާ

[illegible] [illegible] މައްސަލައިގައި ކަންކަން [illegible] އެކަންކަން އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] ޤާނޫނީގޮތުން [illegible] [illegible]. އަދި މިގޮތަށް ނިންމުމުގެ ސަބަބުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނު)ގެ 43 ވަނަ މާއްދާގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ޙުކުމްތަކުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ [illegible] ގެއްލި، އިންސާފާދުރު ނުރަނގަޅު [illegible] [illegible] ދެކެމެވެ.

59.5. މި މައްސަލައިގައި [illegible] ބަލާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

59.6. [illegible]

ޤާނޫނީ ނަތީޖާއަކަށް ވާނެތީ، ހެކިވެރިންނާމެދު އިސްތިއުނާފީ ހައިކޯޓުގައި ބަހުސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ގެއްލުނުކަމަށް ފެނެއެވެ.

59.7. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހަސަން މަނިކާއި އަޙްމަދު [illegible] ފުރިހަމަ ހެއްކެއްކަމަށް ގަބޫލުކުރުވާނަމަ، [illegible] ފަރާތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ފެނެއެވެ. އަދި މިގޮތުގެމަތިން [illegible] [illegible] އެދޭނީ ޤާނޫނީ ވަކީލަކާއެކުގައި [illegible] މި މާއްދާ މާނަކުރުމުގެ ނަތީޖާއަކަށްވާނީ، ދަށުކޯޓުގައި [illegible].

59.8. މި މައްސަލައިގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] 119 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފެނެއެވެ.

59.9. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 165 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން [illegible] [illegible]، 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، ޖިނާއީ [illegible]

ޤާނޫނުގެ 165 ވަނަ މާއްދާ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ބަލައިގެންފައިވާކަމަށް ޤާނޫނީގޮތުން އިލްތިޒާމުތަކުގެ ހިބައަކަށް ބަދަލުވީ ކަމުގައި މަސްއޫލިއްޔަތުގައިވާކަމަށް ނުދެކެމެވެ.

59.10. ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށްބަލާއިރު، ހުކުމް ނުވަތަ ނިންމުމުގެ ކުރިއަށްއޮތް އިޖުރާއަތުގައި ބާޠިލުކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެކަމެއް ދަށުކޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމަށް، އެކަމަށް ނަޒަރުކުރުމުން ދުސްތޫރާއި ވާނަމެވެ. ދަށުކޯޓުން ސުވާލުއަށް ޤާނޫނީ ވަކީލާ އެއްވަރަށް ވަކާލާތު ކުރުމުގެ ގޮތުގެ ނުކުރެވިދާނެކަމަށް، ހިނގާ ތަފްޞީލުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސާބިތުކުރުމަށްފަހު އަދި މި ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅުނުކަމަށްވެސް ދެކެމެވެ. އަދި އެ ފުރުޞަތުގައި ސުވާލު ނުކުތުމަށްފަހު، ހުށަހެޅުމުގެ ތަފްޞީލުތަކާއިއެކު އިސްތިއުނާފު ވަކީލުންގެ މިހާރު ހުށަހަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ ބަލާއިރު ކުރިއަށް ކުރެވޭނެކަމަށް ނުދެކެމެވެ.

59.11. ޝަރުޢީގޮތުން އުސޫލުގެ އިސްތިސްނާއެއް ބަޔާންކޮށްދެއްވާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޢަބްދުﷲ ޙުސޫނު ވ. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް[16] ޤަޟިއްޔާގައި ކަމަށްވާއިރު، މައްސަލައިގައި ދަށުކޯޓުގައި ކަންހިނގާފައިވާގޮތާއި މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކާއި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގައި ޢަބްދުﷲ ޙުސޫނު ވ. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް[17] ޤަޟިއްޔާގައިވާ އިސްތިސްނާގެ ބާވަތް އުސޫލުތަކަށްބަލާފައި ހުރި އަދުން ވަޒަންކުރަންޖެހޭނެ ޤާނޫނީ ސަބަބަށް ފުރުޞަތު ސުވާލުގެ ވަޒަންކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާއިރު، މި ބަޔާންގައި ސަރީޙުގޮތުން އަދުން ހިފަހައްޓަން ކުރެވޭނެކަމަށް ނުދެކެމެވެ.

59.12. ވީމާ، މި މައްސަލައިގައި ފުރުޞަތު ސާފުވާ ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިސްނާތަކުގެ ޤާނޫނީ ނުކުތާއަކީ ދަށުކޯޓުގައި ހައްކާއި ގުޅޭގޮތުން އިޖުތިހާދުކުރުމުގެ އަހަރެމެން ފުރުޞަތުދިނުމުގައި އަސާސްކަމުގައިވާތީ، އަދި އެ ހާލަތުގެ ހުރިގޮތުގެ ތަފްސީލުތަކަށް ވަޒަންކުރުމަށް ބިނާވެ ދަށުކޯޓުގައި

---

[16] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/57 ޤަޟިއްޔާ

[17] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/57 ޤަޟިއްޔާ

އެއިން އެއްވެސް ހެއްކަކާ [illegible] ސުވާލެއް [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަކަށްވާތީ،

އެ ނުކުތާއާ ގުޅޭގޮތުން [illegible] ހައިކޯޓުން ގޮތެއް [illegible] ނުދެކެމެވެ.

60. މިގޮތުން، މި ނިންމުމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] ކަންކަމާގުޅޭގޮތުން [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅާފައެވެ.

61. [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި [illegible] އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއަކީ، ދައުލަތުގެ [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 147 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ) އަދި (ބ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއެއް [illegible]

62. [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި [illegible] އަދި [illegible] ނުކުތާއާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

62.1 އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 ([illegible] ޤާނޫނު) އަށް. މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި، [illegible]

މަޖިލީހުން ނިންމިދާނެކަމަށެވެ. އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ޤުރްއާނުގައި ވަކިގޮތަކަށް ހެކި ލިބިފައިވުން ބޭނުންވާ ކަމެއްގައިމެނުވީ ހެކި ހޯދުމުގައި އަމަލު ކުރެވޭނީ މި ޤާނޫނަށްކަމަށެވެ.

62.2. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހުވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އަމަލުކުރަމުން އައިސްފައިވާ އާއްމު އުސޫލަކީ، ހެކިބަސް ބަލައިގަތުމަށް ނިންމުމަށްފަހު، ޝަފަހީ ހެއްކަކު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި [illegible] ހެކިބަހަކީ، [illegible] ހިނދަކު އަދުލުވެރި ހެކިބަސް [illegible] ބެލުމެވެ. މީގެއިތުރުން، މި މައްސަލައަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] ވ. [illegible][18] ޤަޟިއްޔާގައި [illegible]

62.3. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން [illegible] ވ. [illegible][19] ޤަޟިއްޔާގައި [illegible][20] [illegible]

---

[18] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާ.

[19] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 ޤަޟިއްޔާ.

[20] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 ޤަޟިއްޔާގެ ދިހަވަނަ ނުކުތާ.

ވުޖޫދުގައި އޮތްކަން ސަރީޙަކޮށް މަދަނީ މިންގަނޑުން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ މުޙައްމަދު ސިފާޒުގެ ޒިންމާއެކެވެ.

.62.4 މި މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު ސިފާޒުގެ ކުށުގެ އަމަލު ހައްދުވި، އަދި އެ އަމަލުގެ ނަތީޖާ ތަޙައްމަލުކުރި މިޔާރެއްކަށް އަދުލުވެރި ނުވާނެ ސަބަބުތަކެއް ބުނެދީފައިވާކަމަށް، ބަސާން މަޖިލީހަކީ އެޑްވޮކޭޓުންނާއި ބަލަހައްޓަމުންދާ ކަމަށެވެ. ސަރީޙަކޮށް މަޖިލީހުގައި، އެކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ހެކިތަކުން ނުވެއެވެ. އެޑްވޮކޭޓުންނަށް ވަކިކުރުން ސަލާމަތް ބުނެދީފައިވާތީއެވެ. މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުން ހެކިތަކުން ޖެހިލުމާއި ބަލައިގަތުން، ދަޢުވާގެ މުއްދަތުގައި ހިނގާދިޔަކަމުގެ އޮތްކަމާއި މުޙައްމަދު ސިފާޒު ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ނިސްބަތުންދެވޭ ގޮތަށް ދިޔައިރަކަށް ވުޖޫދުވާ ބުނުއްވާފައެވެ. ސާބިތުވުމުން މުޙައްމަދު ސިފާޒުގެ ޒިންމާއިން ބަރީއަވާކަމަށް ނިންމާލައިދެއްވެވެ.

.62.5 މި ބާބުގައި ވަޒަންކުރުމުގައި ހުކުމް ބަލައިގަތުމަށްޓަކައި ހެކި ވަޒަންކުރުމުގައި އިޖުތިހާދު ބުނެފައިވާ ގޮތުގެމަތީން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. މުޙައްމަދު[21] ޤަޟިއްޔާގެ 15 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ގޮތުގެމަތީން މުޙައްމަދު ސިފާޒަށް ބުރުދަން ދިނުމުގެ އަދި ކަނޑައަޅައިދެވޭކަމަށް ނިންމާލެވެއެވެ.

.62.6 މިގޮތުން، ބަލާއިރު އިންޞާފު ދިނުމުގެ މައްސަލައަކީ، ފުރާނައިގެ އިތުރުން އަމަލުކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތަކާއި ކުރިމަތިލާނެ. އަދި އިންސާފު ދިނުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، އަދިއެވެ އިންސާފުވެރިކަން އަސާސެއް ދީފައިވާކަން ބެލުމަކީ އަމަލުކުރުމުގެ ކަންކުރުމުގައި ފިޔަވަޅުގެ ފުރުސަތު ޙައްޤުގައި ހިނދުކޮޅު ބަލައިލާއިރު އަންނަނިވި ބެލުމުގެ އުސޫލުތަކެއް ހިމެނެއެވެ. މިސާލަކަށް، އެކަމުގެ ފިޔަވަޅު އިންސާފުވެރިކަން އަސާސެއް ނިސްބަތްކޮށް ފުރުސަތު ދިނުމަށްޓަކައި ބެލުމުގެ ކޮންމެ ފަރާތަކަށް، ކަމާގުޅޭ މަސްލަޙަތުގައި ވަކިވަކިން ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށް އިތުރު ބަލައިގަތުމާއި ތަކާލީފުން، ބަލަހައްޓައި ވަކިއަޅަން އެކަށީގެން ކަންކަން ބަލައި، އެ ބެލުމަށްޓަކައި ނަގަން އިންސާފުވެރިކަން ބެލުމުގެ ފުރުސަތު

---

[21] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/51 ޤަޟިއްޔާ.

އޮތްކަމަށް ދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދު ހާސިލުވުމުގެ [illegible] ކުށުގެ އަމަލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެކެމެވެ.

62.7. މި މައްސަލައިގައި [illegible] ސާބިތުވުމުގެ ބޭނުމަށް، ކުށުގެ އަމަލު ހިންގުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެކެމެވެ. [illegible] މި މައްސަލައިގައި، ހަސަން މަހިރު ސައިކަލްގައި ދަނިކޮށް މުހައްމަދު ސިރާޖު ސައިކަލްގައި [illegible]، ހަސަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެކުލެވިގެންވާކަމާއި، އަނިޔާގެ އަމަލެއް [illegible] ކަމާއި މަރައިލާނެކަމަށް [illegible] ހެކިންގެ ހެކިބަހުގައި [illegible] [illegible] ދެކެމެވެ.

62.8. އެހެންކަމުން، ބުނެވިދިޔަ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 147 ވަނަ މާއްދާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ ހަމައެއް އޮތްކަމަށް ނުދެކެމެވެ. އަދި މި ސަބަބުތަކާއިއެކު، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ ހަމައެއް [illegible] ނުފެންނާތީ، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ ހަމައެއް [illegible] ދެކެމެވެ.

62.9. ބުނެވިދިޔަ ކަންކަން އެ [illegible]، މި މައްސަލައިގައި އައްޑޫއަތޮޅު ހުޅުދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 23/S6C/2022 ޤަޟިއްޔާގައި ސ. ހުޅުދޫ، [illegible]، މުހައްމަދު ސިރާޖުގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފުގެ ކުށުގެ [illegible] ސާބިތުވާކަމަށް [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި

ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިންޒާރުދިނުމުގެ ކުށުން މުޙައްމަދު ސާބިތު ކުށްވެރިވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭފަދަ ޤާނޫނީ ނުވަތަ ޝަރުޢީ ސަބަބެއް އޮތްކަމަކަށް ނުދެކެމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ރައުޔު

63. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒްގެ ރައުޔަށް އަހަރެން ތާއީދުކުރުމާއެކު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

64. މުޙައްމަދު ސާބިތުގެ ފަރާތުން އަލްއުސްތާޛު ހުށަހެޅި ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 23/S6C/2022 ގެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފީ 3 (ތިނެއް) ނުކުތާވެސް ބެލުމަށް، ދައުލަތުން މުޙައްމަދު ސާބިތުގެ މައްސަލައިގައި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި، ހެކިތަކުން އަދި ހެކިތަކުން ދިވެއްޖެ ހެކިބަސްގެ މައްސަލަވެ.

65. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝާ ޝުޖޫނުގެ ރައުޔުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ހެކިވެރިންނާއި އަދި ހެކިބަސް ވަޒަންކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން މުޙައްމަދު ސާބިތުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ބައެއް ކަންކަމަކީ، އެކަށީގެން ދަށުކޯޓުގައި އެއްވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމެއްނޫނެވެ. ދަށުކޯޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން މަތިވެރިކުރުމުގެ ކޯޓުގައި ފާހަގަކުރާ ގޮތުން، ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝާ ޝުޖޫނުގެ ރައުޔުގެ 59.2 އިން ހިމެނުން 59.10 ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް އަހަރެން އެއްބަސްވަމެވެ.

66. ދަށުކޯޓުގައި ހަސްބުން ފާހަގަކުރުމާ އަދި އެމަސައްކަތް ސާބިތުވެގެން ގޮތް ކަނޑައަޅާފައިވާ ދޭ ނުކުތާތައް އިސްތިއުނާފު މަރުޙަލާގައި ސާބިތުވެފައިވާ ބަޔާންތަކެއް، ބަޔާންނަމަ އެކަމުގެ މައްސަލަ ގޮތް ނިންމުމާ ގުޅުންހުރި ޤާނޫނީ އަސާސްތަކާއި ދުވަހު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނުގެ ނުކުތާ ގޮތުގައިވެސް ވަކި ގޮތަކަށް ޤާއިދާ ބައްޓަންކުރާފައިވާ ނުކުތާ ފާހަގަކޮށްފައިވާ، އެއް ޤާނޫނީ ބައްޓަންކުރި ހުކުމް

[illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޢަބްދުﷲ ޔޫސުފް ވ. މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް ޤަޟިއްޔާގައި[22] ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ.

67. އެގޮތުން، [illegible] ޤަޟިއްޔާގައި ފަނޑިޔާރު [illegible] އަޒްމިރަލްޑާ ޒާހިރު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 ([illegible]) [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެއީ؛

1. [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

2. [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެއެވެ.

68. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެއެވެ.

69. ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible] [illegible] 25 ވަނަ ނުކުތާގައި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

70. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެއެވެ.

---

1. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/57 ޤަޟިއްޔާ

71.މުޙައްމަދު ސިރާޖުގެ ފަރާތުން ހަސަން މަނިކަން ދިން އިޤްރާރުގެ ބާރު ގުޅޭގޮތުން، ހަސަން މަނިކު ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުވާ ހައިސިއްޔަތުން އެއްބަސްވުމަކީ ވަކިން ބެލެވިދާނެ ހާޒިރުވާ ބައްޓަނެއް ފާހަގަކުރެވޭ ޤަވާޢިދުތަކެއް ނެތުމުގެ މިންވަރާއި، ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޒާރުގެ ރައުޔުގެ 34 ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން 42 ވަނަ ނަންބަރާ ދެމެދު ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން އަދާލަތުގެ ފާހަގަކުރަމެވެ.

72.ހަވާލާދީފައިވާ ރިޔާސަތުގެ ރައުޔުގެ 34 ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން 42 ވަނަ ނަންބަރާ ދެމެދު ބަޔާންކޮށްފައި، އަދާލަތާ ގުޅޭގޮތުން، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ދަޢުވާގައި ފާހަގަކުރެއްވި ބަޔާތް ކޯޓުޚިލާފު ނަގާފައެއް ނެތެވެ. އަދި މިނަގާފައި، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހައިކޯޓުގައިވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ނަގާފައެއް ނެތެވެ.

73.މިހިސާބުން ދުވަސް އެހެން ސާބިތުވި، މައްސަލައިގެ ޙުކުމަށް ޝަރީޢަތުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަމެއް ޝަރީޢަތުން އިސްލާމް އެކަން ޙުކުމުގެ ސަބަބުތަކުން ގެނައިސް، އެހެންކަމުގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކުރި އެކަމުގެ މައްޗަށް ގޮތް ނިންމިދާނެތީ ނުވަތަ ނުހުރި އެއް ސާބިތުވެ.

74.އަދިވެސް އިސްލާމް ޤާނޫނުތަކުގެ ބުނުމާއި އަދި އެހެނިހެން މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުގެ ސަބަބުން މައްސަލައިގެ ނިންމުމަށް އަސާސީ ގާނޫނުއަސާސީގެ ބާބުގެ ޢަދުލުވެރިކަން މައްސަލައަށް ފަރާތްތަކުން ޤާނޫނީގޮތުން ބެލުމަށް، ކުރިން މިސާލު ހަވާލާދިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ކޮމިޝަން ޢަބްދުﷲ ޙަސަން ވ. ޕޯލިސްޓް ކައުންސިލް ސަރުކާރު ޤަޟިއްޔާގެ 10 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބައްޓަންކުރި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ގަވާއިދު ގެނެސް، އެކަން އެގޮތުން ކުރިއަށްގެންދިޔަ އަދާލަތުން ފާހަގަކުރަމެވެ.

75.އެގޮތުން، އިސްތިއުނާފު މަރުޙަލާގައި މައްސަލައިގެ ޙުކުމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ، ނަޒަރުކޮށް އެކަމަށް ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކުރި މައްސަލައިގެ ނިންމުމަށް އަސާސީގާނޫނު ފާހަގަކުރި ބާބުގެ އަދިވެސް ނުވަތަ ފާހަގަ ގެންދެ ބައްޓަންކުރި ފަރާތުން ޤާނޫނީގޮތުން ބެލުމަށް، އެކަމަކު ރިޢާޔަތްކުރި ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް ބަޔާންކުރި ހައިކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި ފާހަގަ ކުރައްވާ ނަޒަރުކުރި، އެކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/62 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުމަށް ބަލަންޖެހޭ އަސާސީގާނޫނު، ބަލަމުން ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/62 ޤަޟިއްޔާގައި، އެ މައްސަލައިގެ ޙުކުމް ބަލައި ދުވަހު ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުމަށް ބެލުމަށް ގެންނަވާފައިވާ، މައްސަލައިގެ ޙުކުމްގައި

އިސްތިއުނާފުގައި ފާހަގަކޮށް ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ނަޒަރުކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާގެ ސަރީޙަ ނިޔުނަގަތުގެ ދީއީކަން ބަޔާން ކުރެވެއެވެ.

ހުކުމް:

މަތީގައި ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކަށް ބިނާކޮށް، އައްޑޫސިޓީ ހުޅުދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:23/S6C/2022 ޤަޟިއްޔާގައި ސ.ހިތަދޫ، އަލިވިލާގެ / މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ މައްޗަށް ފުރުސަތުދީފައިވާ ޖިނާއީ ދަޢުވާގައި ކަތިވަޅިއެއް އިސްތިޢުމާލުކުރިކަމުގެ ކުށުގައި ސާބިތުކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)[23] ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިސްތިސްނާވާ ކުށުން މުޙައްމަދު ސަލީމް ކުށްވެރިކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކުގައި، ހުކުމްގެ އެއްވެސް ބައެއް ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މުޙައްމަދު ސަލީމްއަށް 6 (ހައެއް) މަސް ދުވަހަށް ޖަލަށް ފޮނުވުމަށް ހުކުމް ކުރެވިފައިވާތީ، އެ ހުކުމް ޝަރީޢަތުގެ ގޮތުގައި ކަށަވަރުކޮށް ނުދޭ އިސްލާހުކޮށް ބާޠިލުކުރުން އަދާކުރުމަށް، އައްޑޫސިޓީ ހުޅުދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:23/S6C/2022 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އެއްބަސްވުމުން ބާޠިލުކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ހުކުމް ކީ

ފަނޑިޔާރު ޢިބްރާހީމް ޢަލީ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

---

[23] ހުކުމް އިއްވިއިރު ޤާނޫނު ނަންބަރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިސްލާޙުކުރެވިފައެވެ.